

2024-01-15

Gem 2023/0147

Till
Socialdepartementet

En ändamålsenlig arbetsskadeförsäkring – för bättre ekonomisk trygghet, kunskap och rättssäkerhet (SOU 2023:53)

Sveriges läkarförbund har fått rubricerat betänkande på remiss och vill framföra följande synpunkter.

Sammanfattning

Förbundet är över lag positivt till utredningens slutsatser och de förslag som lagts fram. Det är ett ambitiöst och omfattande arbete som ligger bakom detta betänkande. Generellt kommer förslagen, om de genomförs, att kunna bidra till att nå de fastställda målen. Förslagen förväntas vidga arbetsskadeersättningen och leda till fler beslut om beviljad livränta och öka jämlikheten för de försäkrade.

Läkarförbundets synpunkter

Läkarförbundet ser positivt på förslaget att grundkraven för livränta förändras så att det blir lättare att uppfylla kravet på varaktig inkomstförlust. Det är dessutom lättare som sjukskrivande läkare att göra en prognos gällande sjukskrivning för 180 dagar jämfört med det som gäller idag, ett år.

Förbundet ser också positivt på förslaget om att Försäkringskassan ska initiera en livränteprovning senast dag 550 in i sjukskrivningen för att identifiera de personer som kan vara aktuella för livränta. Detta ökar jämlikheten jämfört om allt ansvar ligger på den enskilde individen. Ett inspel är att denna provning kanske skulle ske ännu tidigare. Även om den försäkrade själv kan ansöka om livränta så är okunskapen stor om hur försäkringen fungerar och det kan därför finnas en risk för rättsförluster. Förbundet ställer sig också positivt till att kravet på att inkomstförlusten ska uppgå till minst en fjärdedels prisbasbelopp avskaffas.

Förbundet är även positivt till utredningens förslag om att arbeta för en förbättrad statistik om arbetsskador. Bättre data ger underlag för de jämförande studier och preventiva projekt som krävs för att förebygga arbetsskador.

Läkarförbundet ställer sig även positivt till utredningens förslag om att undantagen vid smitta och skador orsakade av vissa psykosociala faktorer avskaffas, då motivationen för dessa undantag är otydlig och svag.

Förbundet delar utredningens uppfattning att det är "rimligt att inte ställa uteslutande krav på vetenskaplig kunskap om att en viss typ av olycksfall är skadligt" och "rimligt att inte ställa sådana krav vid andra typer av ovanliga exponeringar som inte går att studera vetenskapligt eller som inte har prioriterats i tillräcklig utsträckning av forskningen". Därför är det viktigt att det även fortsatt ska vara möjligt att basera bedömningen av om en faktor utgjort skadlig inverkan på en väl utbredd uppfattning bland läkare eller andra professioner med relevanta specialistkunskaper. Minskningen i godkänd livränta beror framför allt på att antalet ansökningar minskat, men Försäkringskassan har över tid också avslagit en allt större andel ansökningar på grund av grundkraven.

Trots att flera åtgärder vidtagits för att göra arbetsskadeförsäkringen mer jämställd visar utredningens kartläggning att det fortfarande är svårare för kvinnor att få en arbetskada godkänd. Rättsosäkerhet finns framför allt rörande "befintligt skick". Kvinnor med flera diagnoser har betydligt svårare att få godkänd arbetskada än män med flera diagnoser. Bristerna i jämställdhet är inte acceptabel. Att antalet godkända arbetsskador bland kvinnor minskat över tid kan knappast tillskrivas kraftiga förbättringar av kvinnors arbetsmiljö. Åtgärder för att göra arbetsskadeförsäkringen mer jämställd måste därför vidtas så att kvinnors och mäns arbetsskador bedöms och värderas på ett mer rättssäkert och korrekt sätt.

Läkarförbundet uppfattar att SBU genomför värdefulla kunskapssammanställningar. Dessa tillför värdefull information om det vetenskapliga kunskapsläget och lyfter områden med vetenskapliga luckor. Dessa sammanställningar gäller dock på gruppnivå och är ej direkt tillämpbara för bedömningar för enskilda ärenden.

Förbundet noterar också att utredarna för den individuella sambandsbedömningen slår fast att "För att en faktor ska kunna anses utgöra en konkurrerande faktor ska samma kunskapskrav ställas som för att en faktor ska anses utgöra skadlig inverkan i arbetet". Att tydligt tillämpa denna princip konsekvent skulle förbättra bedömningarna varför Läkarförbundet därför är positivt till detta förslag.

Utredningen föreslår att ett arbetsskaderåd ska bildas för att sammanställa väl utbredda uppfattningar om arbetsmiljöns betydelse för sjukdom bland professioner med relevanta specialistkunskaper. Rådet ska vara fristående.

Läkarförbundet uppskattar att det föreslås både en sammanställning av vetenskap kring samband och sambandsbedömning av SBU, såväl som ett arbetsskaderåd som samlar "beprövad erfarenhet". Förbundet noterar dock att erfarenheterna från Företagshälsovården inte finns nämnda bland ingående kompetenser och representationer. Företagshälsovården/företagsläkare kan bidra med ytterligare erfarenheter och kunskap inklusive arbetsorganisatorisk påverkan och därför bör ingå i rådet.

Sammansättningen och hemvist för ett råd enligt ovan diskuteras förtjänstfullt i utredningen. Läkarförbundet stödjer en fortsatt användning av ett generellt

arbetsskadebegrepp. Uppdraget att sammanställa väl utbredda uppfattningar bland professioner med relevanta specialistkunskaper är rimligt men krävande. Att bedöma vad som är rimliga krav på exponering förutsätter att rådet har god tillgång till kompetens i relevanta specialistkunskaper, bland annat arbets- och miljömedicin och arbetsmedicin. Förbundet delar också uppfattningen att Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket kan bidra med underlag liksom det är önskvärt att arbetsmarknadens parter och AFA försäkring får insyn i och kan bidra med underlag till arbetet. Däremot är förbundet tveksamt till att representanter för dessa intressenter bör ingå i rådet då detta kan komma att påverka legitimiteten för rådets slutsatser.

Läkarförbundet noterar skrivningen om att rådet inte skall yttra sig i enskilda ärenden. Detta ställer då särskilda krav på hur man skall hantera principen om befintligt skick. Vi har ingen stark uppfattning om organisationsformen. Det kan vara klokt att inte lägga uppdraget så att trovärdighet äventyras (Försäkringskassan) eller att uppdraget sammanblandas med närliggande uppdrag (SBU).

Slutligen bedömer förbundet att arbetet i arbetsskaderådet kan komma att bli omfattande och att angivna resursramar kan vara i underkant, särskilt då ingen av de diskuterade myndigheterna för hemvist i dagsläget har egen omfattande kompetens för att sammanställa väl utbredda uppfattningar om arbetsmiljöns betydelse för sjukdom.

Sammanfattningsvis är utredningen om arbetsskadeförsäkringen mycket välgjord och gedigen, bland annat baserad på kartläggningar, statistik, genomgångar av akter och intervjuer. De förslag som läggs fram är välmotiverade och nödvändiga för att arbetsskadeförsäkringen ska bli mer rättssäker och i större utsträckning än idag ersätta inkomstförlusten för de som drabbas av arbetsskador.

Med vänlig hälsning

SVERIGES LÄKARFÖRBUND

Sofia Rydgren Stale
Ordförande
Sveriges läkarförbund

Camilla Morath
Förbundsjurist
Arbetsliv och juridik

camilla.morath@slf.se
Direkttelefon 08-790 33 00

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	SOFIA RYDGREN STALE	
TITEL, ORGANISATION:	Ordförande, Sveriges läkarförbund	
TID:	2024-01-15 14:06:58 +01:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0673ef2251634508c1ea66e73b6ebba0f1	

NAMN:	CAMILLA MORATH	
TITEL, ORGANISATION:	Förbundsjurist, Sveriges läkarförbund	
TID:	2024-01-15 14:16:08 +01:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0706c72149d9acd06c301e5b2cfd121095	

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2024-01-15 14:16:13 +01:00
Ref: 1717979
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)